

1. TABULA RASA

Μέσο: TA NEA

Ημ. Έκδοσης: ...09/07/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: ...09/07/2026

Σελίδα:7

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Tabula rasa

ΤΟΥ **Τριαντάφυλλου
Καρατράντου**

ΦΑΡΣΕΡ Ή ΥΒΡΙΔΙΚΟΙ ΔΡΩΝΤΕΣ;

Το περιστατικό με τον γενικό γραμματέα Εθνικής Ασφάλειας και το δίδυμο Novan και Lexus (Βλαντίμιρ Κουζνέτσοφ και Αλεξέι Στολιάροφ), οι οποίοι δηλώνουν παρουσιαστές κομικής εκπομπής που κάνουν φάρσες, προκάλεσε ξανά μεγάλη συζήτηση γύρω από τις υβριδικές απειλές.

Είναι όμως τελικά οι Novan και Lexus υβριδικοί δρώντες που λειτουργούν στο πλαίσιο του δόγματος επιχειρήσεων της Ρωσίας; Οι ίδιοι δηλώνουν όχι – ακόμη όμως κι αν είναι, πάλι όχι θα δίνω. Η γκριζα ζώνη κι η δυνατότητα αρνησιμότητας είναι βασικά συστατικά των υβριδικών δρώντων. Τεκμηριωμένη σύνδεσή τους με το κράτος της Ρωσίας και τις διαφορετικές Υπηρεσίες Πληροφοριών δεν έχει καταστεί εφικτή μέχρι τώρα. Ωστόσο, από τους περισσότερους αναλυτές και για τις Υπηρεσίες Πληροφοριών των χωρών της Δύσης αντιμετωπίζονται, ως εργαλείο ή παραπληροφόρησης ισχύος του ευρύτερου ρωσικού οικοσυστήματος υβριδικών επιχειρήσεων. Οι βασικές τεχνικές που χρησιμοποιούν εί-

πληροφοριών και οργανωμένες ομάδες επιρροής στο πλαίσιο των υβριδικών επιχειρήσεων. Σε αυτό το πλαίσιο η τεχνική νομιμοσύνη λειτουργεί ως παραπληροφόρησης αξιοπιστίας, όχι ως μοναδικό μέσο της επίθεσης. Οι «φάρσες» του μπορούν να προσεγγιστούν στο πλαίσιο συγκεκριμένων δραστηριοτήτων των υβριδικών επιχειρήσεων, και ειδικότερα στις επιχειρήσεις πληροφοριών, στις ψυχολογικές επιχειρήσεις, στις επιχειρήσεις επιρροής, στη στρατηγική επικοινωνία και στον γνωσιακό πόλεμο. Ο στόχος τους δεν είναι να υποκλέψουν απόρρητες πληροφορίες, αλλά να επηρεάσουν αντιλήψεις, να εκθέσουν πρόσωπα ή να προκαλέσουν πολιτικές συνέπειες μέσω της δημοσιοποίησης των συνομιλιών.

Επιπρόσθετα, υπηρεσίες και αναλυτές σε διάφορες χώρες επισημαίνουν ορισμένα επαναλαμβανόμενα στοιχεία από τη δραστηριότητά τους:

- Οι στόχοι τους είναι συχνά πολιτικά ή γεωστρατηγικά σημαντικοί.
- Στοχοποιούν πολιτικούς και αξιωματούχους από χώρες της Δύσης και διεθνείς ή και περιφερειακούς οργανισμούς.
- Οι δημοσιεύσεις τους ευθυγραμμίζονται συχνά με ρωσικά κρατικά αφηγήματα.
- Έχουν εμφανιστεί επανειλημμένα σε ρωσικά κρατικά μέσα ενημέρωσης.
- Έχουν δημόσιες σχέσεις με κρατικούς φορείς και πρόσωπα.
- Έχουν τιμηθεί από ρωσικές κρατικές Αρχές.

Καταληκτικά, πρέπει να συνειδητοποιήσουμε πως τα τελευταία χρόνια βρισκόμαστε σε μια ευρεία Ζώνη Υβριδικών Επιχειρήσεων, σε ένα σύνθετο και πολυδιάστατο περιβάλλον, μέσα στο οποίο εκδηλώνονται κι εξελίσσονται οι υβριδικές απειλές και επιχειρήσεις. Η Ζώνη αυτή χαρακτηρίζεται από ασάφεια, πολυπλοκότητα και δυσκολία αναγνώρισης του επιτιθέμενου, καθώς οι ενέργειες συχνά πραγματοποιούνται κάτω από το όριο της ανοικτής ένοπλης σύγκρουσης. Οι δρώντες μπορεί να είναι κράτη, υπηρεσίες πληροφοριών, κυβερνοομάδες, τρομοκρατικές οργανώσεις, εξτρεμιστικά δίκτυα, ιδιωτικοί φορείς ασφάλειας, μαθηθοφορικές ομάδες, ομάδες επιχειρήσεων επιρροής, πληρεξούσιοι (proxies) και μη αναγνωρίσιμοι, τακτοποιημένοι φορείς δράσης.

Μπορούμε λοιπόν να χαρακτηρίσουμε τους Novan και Lexus, ως μη κρατικούς ή ημι-κρατικούς ή πληρεξούσιους υβριδικούς δρώντες, εφόσον οι ενέργειές τους συμβάλλουν σε ευρύτερους στρατηγικούς στόχους επιρροής. Οι χώρες δεν έχουν την πολυτέλεια να περιμένουν μια υβριδική επίθεση, για να χτίσουν τις άμυνες και την ανθεκτικότητά τους βρισκόμαστε ήδη στην Γκριζα Ζώνη.

Ο Τριαντάφυλλος Καρατράντος είναι δρ. Ευρωπαϊκής Ασφάλειας και Νέων Απειλών, επιστημονικός συνεργάτης του **ΕΛΙΑΜΕΤ**

► Στιγμιότυπο από την online φάρσα του δίδυμου Novan και Lexus στον γενικό γραμματέα Εθνικής Ασφάλειας Θάνο Ντόκο

Η «επιτυχία» τους δεν εξαρτάται, τόσο από την τελειότητα του deepfake που ετοιμάζουν ή χρησιμοποιούν όσο από την καταλυτική επίδραση της κοινωνικής μηχανικής

και συνδυασμός κοινωνικής μηχανικής (social engineering), προετοιμασίας και τεχνολογίας. Συνήθως αξιοποιούν τηλεφωνικές κλήσεις, βιντεοκλήσεις (π.χ. Zoom ή παρόμοιες πλατφόρμες), email, εφαρμογές ανταλλαγής μηνυμάτων, δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες (OSINT) και κατά περίπτωση, τεχνολογίες επεξεργασίας ήχου ή εικόνας. Η «επιτυχία» τους φαίνεται να οφείλεται περισσότερο στην κοινωνική μηχανική, παρά στην προηγμένη τεχνολογία. Δηλαδή, επιδεικνύουν επιμελή προετοιμασία, πειστική αφήγηση, καλή γνώση του στόχου και εκμετάλλευση της ανθρώπινης εμπιστοσύνης και της πίεσης χρόνου.

Αναλύοντας πολλές από τις δημοσιευμένες επιχειρήσεις τους, φαίνεται ότι η επιτυχία τους δεν εξαρτάται, τόσο από το αν το deepfake που ετοιμάζουν ή χρησιμοποιούν είναι τέλει όσο από την καταλυτική επίδραση της κοινωνικής μηχανικής, καθώς ο στόχος περιμένει ήδη την κλήση, υπάρχει προηγούμενη αλληλογραφία, στην προηγούμενη επικοινωνία συμμετέχουν βοηθοί ή συνεργάτες και η συνομιλία γίνεται σε περιβάλλον όπου κανείς δεν περιμένει εξαπάτηση. Αυτό είναι ακριβώς το μοντέλο που χρησιμοποιούν σήμερα κρατικές υπηρεσίες